

European
Statistical
Governance
Advisory
Board

PRESSITEADE

9. november 2016

Tõejärgsel ajastul on usaldus Euroopa statistika vastu olulisem kui kunagi varem

Euroopa statistika haldamise nõuandekogu (ESGAB) kutsub oma 2016. aasta aruandes üles tegema rohkem Euroopa statistika usalduse tagamise heaks. Hiljutised poliitilised kampaaniad Ameerika Ühendriikides ja referendum Ühendkuningriigis on näidanud, kui kiiresti võib näiliselt „faktiline“ statistika levida ja üldsust eksiteele viia^{1,2}. ESGABi eesistuja Martti Hetemäki: *„Elame tõejärgsel ajastul, kus mõned olulised poliitilised sõnumid tuginevad valedele või eksitavatele andmetele. Statistikaasutustel on keskne roll, et juhtida kasutajate tähelepanu ametlikus kontekstis kasutatud andmete allikatele ja kvaliteedile“.*

Statistikat on alati olnud võimalik esitada eksitaval viisil, kuid asjaolu, et tänapäeval tegeleb andmete koostamisega suur hulk institutsioone, ameteid ja eksperte, tähendab seda, et statistilisi andmeid pakutakse paljudes eri küsimustes, erineva kvaliteedi ja mõnikord ka vastuolulise väärtusega. Euroopa statistika tegevusjuhise kohaselt on statistikaasutuste ülesanne tagada, et ametlikku statistikat esitatakse poliitilistes aruteludes õigesti.

Seepärast soovib ESGAB, et statistikaametid mitte üksnes ei väljendaks avalikkuses arvamust ametlikule statistikale osaks langenud kriitika ja selle väärkasutamise kohta, vaid kaitseksid otsustavalt ka Euroopa statistika kvaliteeti seal, kus see on vajalik. Lisaks leiab ESGAB, et ametlik statistika on avalik hüve ja asendamatu poliitikavahend, mida tuleks avalikkusele paremini tutvustada.

Mitme andmeallika, näiteks uuringute, registrite ja ärialaste andmebaaside kasutamise korral valmistab ESGABile muret see, et selliste andmete analüüs eeldab Euroopa kontekstis spetsiaalseid oskusi, sest tuleb tagada andmete võrreldavus riikide vahel. Aruandes juhitakse tähelepanu käimasolevale tööle, mille käigus selgitatakse välja vajalikud oskused ning otsitakse lahendusi oskuste nappuse probleemile.

Euroopa statistikasüsteemis tervikuna on tegevusjuhiste järgimine heal tasemel. ESGAB märgib, et viimaste vastastikuste hindamiste käigus ja varasemates ESGABi aruannetes kindlaks tehtud valdkondades on tehtud edusamme, kuid toob esile ka need valdkonnad, kus on vaja veel meetmeid võtta. Sellised valdkonnad on Eurostati ja riiklike statistikaametite juhtide töölevõtmine ja töölt vabastamine, statistika koostamise kuludid käsitleva võrreldava teabe väljatöötamine, haldusandmete kasutamise suurendamine ning Euroopa statistikat koostavate muude asutuste töö koordineerimine.

¹ Vt The Economist, 10. september 2016, „Art of the lie“, (<http://www.economist.com/news/leaders/21706525-politicians-have-always-lied-does-it-matter-if-they-leave-truth-behind-entirely-art>)

² William Davies, 24. august 2016, „The Age of Post-Truth Politics“, (<http://www.nytimes.com/2016/08/24/opinion/campaign-stops/the-age-of-post-truth-politics.html>)

Täiendav teave

2016. aasta aruanne koos lühikese kommenteeritud kokkuvõttega on kättesaadav ESGABi veebisaidil (<http://ec.europa.eu/esgab/>).

Meediatoe kontaktaadress

Kui soovite leppida kokku intervjuud ESGABi eesistuja Martti Hetemäkiga, võtke ühendust ESGABi sekretariaadiga: Steve Clarke (estat-esgab@ec.europa.eu), telefon: +352 4301-32527.

Mis on ESGAB?

Euroopa statistika haldamise nõuandekogu (ESGAB)³ annab sõltumatu ülevaate tegevusjuhise rakendamise kohta. ESGABi töö eesmärk on suurendada Euroopa statistikasüsteemi ametialast sõltumatust, ausameelsust ja vastutust, mis on tegevusjuhise põhielemendid, ning tõsta Euroopa statistika kvaliteeti. ESGABil on seitse liiget. ESGABi ülesandeks on valmistada ette Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatav aastaaruanne tegevusjuhise rakendamise kohta Eurostati poolt ja Euroopa statistikasüsteemi kohta tervikuna. Samuti annab ESGAB komisjonile (Eurostatile) nõu rakendamist hõlbustavate meetmete kohta.

Euroopa statistika tegevusjuhise

Euroopa statistika tegevusjuhise⁴ nähakse ette nõuded Euroopa statistika arendamiseks, koostamiseks ja levitamiseks. See tugineb statistika kvaliteeti käsitlevale ühisele määratlusele, mida kasutatakse Euroopa statistikasüsteemis (ESS, koosneb riiklikest statistikaametitest ja Eurostatist). Tegevusjuhise on eneseregulatsiooni vahend, mis sisaldab 15 põhimõtet, mis käsitlevad institutsioonilist keskkonda, milles tegutsevad riiklikud ja ELi ja statistikaasutused, ning Euroopa statistika koostamist ja levitamist. Selle rakendamist toetavad hea tava näitajad, mis on välja töötatud iga põhimõtte kohta.

Euroopa statistikasüsteem⁵ on partnerlus Euroopa Liidu statistikaasutuse (Euroopa Komisjon (Eurostat)), riiklike statistikaametite ja muude riiklike asutuste vahel, kes vastutavad igas liikmesriigis Euroopa statistika arendamise, koostamise ja levitamise eest.

Vastastikune hindamine

Vastastikused hindamised⁶ on Euroopa statistikasüsteemi strateegia osa tegevusjuhise rakendamiseks. Eesmärk on edendada Euroopa statistikasüsteemi statistikaasutuste ausameelsust, sõltumatust ja vastutust. Vastastikuste hindamiste esimene voor toimus ajavahemikul 2006–2008, millele järgnes teine voor aastatel 2013–2015. Mõlemad voorud hõlmavad kõiki ELi liikmesriike ja EFTA riike. Euroopa statistika haldamise nõukogu (ESGAB) korraldas Eurostati vastastikuse hindamise, kasutades riiklike statistikaametite vastastikuste hindamiste jaoks välja töötatud meetodikat, kuid võttes arvesse ka Eurostati eripära.

³ <http://ec.europa.eu/esgab/>.

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5922121/10425-ET-EE.PDF>

⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system/overview>.

⁶ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>.